

No. 20 Nisan 1967

Cumhuriyet (İstanbul)

Bizim Şehir

Özdemir NUTKU

Ankara'da üçüncü kez oynanmağa başlayan Thornton Wilder'in 1938 yılında «Pulitzer Ödülü»nü kazanan Bizim Şehir adlı oyununu bizde ilk 1946 yılında Konseratuar «Tabikat Sahnesi» tarafından oynanmış, ertesini dönem ise, yani 1947-48 içinde ikinci kez Devlet Tiyatrosu sanatçıları tarafından seyirci karşısına çıkarılmıştı.

Bizim Şehir'in Küçük Tiyatro nun sahnesinde oynanan bu ikinci görünüşünün ilk temsili 23 mart 1948 gecesi verilmiştir. Bu, on dokuz yıl sonra tekrar seyirci önüne çıkartılan temsilin iki temel direği, Mahir Canova ile Tarık Levendoğlu bu dönem oynanan Bizim Şehir'de de aynı görevi yüklenmiş olarak karşımıza çıktılar. On dokuz yıl sonra kadro tabiatile büyük bir değişiklik uğramış, ancak 1948'de Mrs. Webb'i oynayan Nermin Günek (Sarova)'ın bu temsilde Mrs. Gibbs'i, 1948 de Crowel'i oynayan Nuri Gökseven'in, 1967 tekrarında doktor Gibbs'i canlandırdığını izliyoruz.

Genel anlamı içinde evrensel çizgiler taşıyan bu oyunun ayrıntılarında Amerikan özelliklerini görürüz. New England'ın küçük bir kasabasında geçen olay, bu özellikleri bir kat daha artırmaktadır. Aynı zamanda, Amerikan iyimserliğinden ortaya çıkan bir sentimentalizm bu oyunun esas havasını kurar. Thornton Wilder'in Bizim Şehri, bizim şehirlerimize hiç benzemez. Öyle ki, orada dert yalnızca tabiatın ortaya çıkarttığı dertlerdir, yağmur, fırtına, soğuk, doğum, evlenme, ölüm... İnsanların toplumsal düzenleri açısından hiçbir dert, sorun kalmamıştır ortada. Wilder, yalnızca küçük bir kasaba halkından birkaç örnek seçerek doğum - giftleşme - ölüm temasını çocuksu, ama sevimli fırça vuruşla-

ıyla göstermek istemiştir. Onda ne O'Neill'de izlediğimiz psikolojik derinlik, ne de Arthur Miller ile Tennessee Williams'da gördüğümüz çağdaş sorunları buluruz. Oyundaki moral oldukça, belli bir burjuva yaşayışının kaymak tarafını gösterir. Wilder bu yönden insana ve insan sorunlarına uzaktan bakan bir yazardır. Çünkü Bizim Şehir'in insanları seyirci için inan dırıcı görünüşü taşıyabilir, çağdaş insanın çaprasık ruh durumlarını belirtecek derinliğe sahip değillerdir. Onun için de, bu kişiler, temsil süresince seyircinin yufka yüreğine yönelirler, temsil bittikten sonra da buharlaşıp uçuverirler.

Bu yönden, yabancı havayı, üstü örtülü bir yolda ve sentimental fırça vuruşlarıyla getirmiş olan bu eseri tekrar etmek ancak bir tek nedene dayanabilir: Eseri yeni bir yorum ve anlayış içinde sahneye çıkartmak. Bu da olmayınca, daha çok Dünya Savaşı öncesinin pembe gözlüklerini taşıyan bu eser bir kez daha ne için oynanır?

Oyunu, 1948 yılında sahneye koyduğu gibi, hazırlayan Mahir Canova'nın oyun düzeni başarılı. Tarık Levendoğlu'nun seviye tutturmuş, ama insan sıcaklığından uzak dekorları da bu düzene yardımcı olan bir unsur. Rejisör Canova aynı zamanda eskiden olduğu gibi, sahne âmirini canlandırıyor ve bu rolde sevimli, başarılı. Deniz

Tiyatro

Bozkurt Kuruç ve Deniz Gökçer «Bizim Şehir» de

Gökçer yazarın derinliği olmayan tutumunu başarıyla sürdüren bir Emilia. Bozkurt Kuruç, fiziğinin verdiği imkânlardan da yararlanarak inandırıcı bir George olmuş. Annelerde Mediha Gökçer ile Nermin Sarova oyunlarında rahat ve doyurucu. Tem

silin seviyeli oyunlarıyla örkan küçük rollerinde Saim pago, Yalın Tolga ve Olcay raz başarılı.

Seyirciyi sıkmayan, ama bir şey de vermeyen, sürücü, ama sonradan uçup gi duyguları okşayan bir oy-